DERDE BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHYOLOGISCHE FAUNA

VAN DE

KOKOS-EILANDEN,

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

Nieuwe bezendingen van de Kokos-eilanden, mij geworden door de welwillendheid van den heer J. G. C. Ross, zoon van wijlen den heer J. C. Ross, wiens verzamelingen mij aanleiding gaven tot mijne eerste Bijdragen (1) tot de kennis der vischfauna van deze eilanden, stellen mij in de gelegenheid, de kennis dier fauna weder met die van eenige soorten te verrijken. In het begin van December 1854 ontving ik van den heer J. C. G. Ross een 24 tal vischsoorten van de Kokos-eilanden t. w.

1* Amphiprionichthys apistus Blkr.
2* Synanceia brachio CV.
3 Chaetodon auriga CV.
4* „ ephippium CV.
5* „ lineolatus QG. = Chaetodon lunatus Ehr. CV.
6* Trachinotus mookalee CV.
7* Salarias arenatus Blkr.
8* Salarias Hasseltii Blkr.
9* „ melanocephalus Blkr.
10* „ sumatranus Blkr.
11 Gobius cocosensis Blkr.
12* Plesiops coeruleolineatus Rüpp.
13* Pomacentrus cyanospilos Blkr.
14 „ prosopotaenioïdes Blkr.
15* Pomacentrus taeniops CV.

---

(1) Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van de Kokos-eilanden. Nat. Tijdschr. Ned. Ind. Dl. VII 1854 p. 36—48.
Over eenige nieuwe visschen van de Kokos-eilanden. Ibid p. 353—358.

16 Dascyllus aruanus CV.
17 Glyphisodon Rossii Blkr.
18* „ unimaculatus CV.
19* „ sordidus CV.
20* Julis (Julis) Souleijetii CV.
21* Rhombus cocosensis Blkr.
22 „ pantherinus Rüpp. = Rhombus sumatranus Blkr.
23* „ pavo Blkr.
24 Oxybelus Brandesii Blkr.

Van deze soorten zijn de met een * geteekende, ten getale van niet minder dan 17, nieuw voor de kennis der Kokos-eilanden. Daarvan bevonden zich nog niet in mijne verzameling: *Amphiprionichthys apistus* Blkr, *Salarias arenatus* Blkr, *Salarias Hasseltii* Blkr, *Julis* (*Julis*) *Souleyetii* CV, *Rhombus pavo* Blkr en *Rhombus cocosensis* Blkr, welke soorten, met uitzondering van *Salarias Hasseltii* Blkr en *Julis* (*Julis*) *Souleyetii* CV, tevens nieuw zijn voor de wetenschap.

De bedoelde 17 soorten optellende bij de vroeger reeds van daar bekend gemaakte erlangt men een cijfer van 61 soorten, als het geheele aantal der thans van deze eilanden bekende vischsoorten voorstellende t. w.

1 Apogon novemfasciatus CV., Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 163.
2 Serranus hexagonatus CV., ibid. VI p. 191.
3 „ urodelus CV., ibid. VII p. 39.
4 Mesoprion marginatus Blkr, ibid. III p. 554.
5 „ monostigma Blkr, Verh. Bat. Gen. XXII Perc.
6 Holocentrum leo CV., Nat. Tijdschr. Ned. Ind. VII p. 355.
7 „ poecilopterus Blkr, ibid. VII p. 356.
8 Mulloïdes flavolineatus Blkr, ibid. III p. 697.
9 Amphiprionichthys apistus Blkr, ibid. VIII p. 172.
10 Synanceia brachio CV., Verh. Bat. Gen. XXII Scleroр.
11 Pentapus aureolineatus CV., Nat. Tijdschr. N. Ind. VI p. 55.
12 Lethrinus cocosensis Blkr, ibid. VII p. 40.
13 Gerres acinaces Blkr, ibid. VI p. 194.
14 „ oyena CV., Verh. Bat. Gen. XXIII Spar. Maen.
15 Chaetodon auriga Forsk., Nat. T. Ned. Ind. V p. 164.
16 „ ephippium CV., ibid. V p. 337.
17 „ lineolatus QG. = Chaetodon lunatus Ehr., ibid. VI p. 322.
18 Platax Boersii Blkr, ibid. III p. 758.
19 „ teira CV., Verh. Bat. Gen. XXIII Chaet.
20 Pimelepterus altipinnis CV., Nat. T. Ned. Ind. III p. 727.
21 Trachinotus mookalee CV., Verh. B. G. XXIV, Makr.
22 Caranx Forsteri CV., ibid. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 164.

23 Seriolichthys bipinnulatus Blkr, Nat. T. Ned. Ind. VI p. 196.
24 Amphacanthus hexagonatus Blkr, ibid. VII p. 41.
25 Acanthurus matoïdes CV., Verh. B. Gen. XXIII Teuth.
26 „ triostegus CV., ibid.
27 „ velifer Bl., Nat. Tijdschr. N. Ind. VII p. 42.
28 Mugil macrocheilos Blkr, ibid. VII p. 43.
29 „ Rossii Blkr, ibid. VII p. 45.
30 Salarias arenatus Blkr, ibid. VIII p. 173.
31 „ Hasseltii Blkr, ibid. VIII p. 174.
32 „ melanocephalus Blkr, Verh. B. G. XXII Blenn.
33 „ quadricornis CV?
34 „ sumatranus Blkr, Nat. T. Ned. Ind. I p. 256.
35 Gobius cocosensis Blkr, ibid. VII p. 46.
36 „ ophthalmotaenia Blkr, ibid. VII p. 47.
37 Plesiops coeruleolineatus Rüpp., ibid. IV p. 116,
38 Pomacentrus cyanospilos Blkr, ibid. III p. 709.
39 „ prosopotaenioïdes Blkr, ibid. III p. 286.
40 „ taeniops CV., ibid. V p. 512.
41 Dascyllus aruanus CV., ibid. VI p. 103.
42 Glyphisodon biocellatus CV., ibid. IV p. 286.
43 „ Rossii Blkr, ibid. VII p. 48.
44 „ sordidus CV., Verh. B. G. XXI Labr. Cten.
45 „ unimaculatus CV., Nat. Tijdschr. N. Ind. IV p. 284.
46 Julis (Julis) Souleyetii CV., ibid. VIII p. 176.
47 Cheilinus diagrammus CV. = Sparus radiatus Bl. Schn., Verh. B. G. XXII Gladsch. Labr.
48 Scarus chlorodon Jen.
49 „ Jenynsii Blkr.
50 „ mastax Rüpp., Nat. Tijdschr. N. Ind. VI p. 199.
51 Rhombus cocosensis Blkr, ibid. VIII p. 173.
52 „ pantherinus Rüpp. = Rhombus sumatranus Blkr, ibid. I 409. Verh. B. Gen. XXIV Pleur.
53 „ pavo Blkr, Nat. T. Ned. Ind. VIII p. 177.
54 Saurus synodus CV., ibid. II p. 257. Verh. B. G. XXIV Chiroc. etc.
55 Oxybelus Brandesii Blkr, ibid., ibid. I p. 276, VII p. 162.
56 Muraena cancellata Richds., ibid. V p. 531, Verh. B. Gen. XXV Mur.
57 Gastrophysus implutus Blkr = Tetraödon implutus Jen.
58 Balistes aculeatus Bl., Verh. Bat. Gen. XXIV Balist.
59 „ vidua Soland, Nat. T. Ned. Ind. III p. 565.
60 Alutarius laevis Cuv., ibid. III p. 304, Verh. Bat. Gen. XXIV Balist.
61 Ostracion cubicus Bl., Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Ostrac.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

SCLEROPAREI.

AMPHIPRIONICHTHYS Blkr.

Caput corpusque compressa. Dentes maxillis parvi pluriseriati, vomerini palatinique nulli. Ossa suborbitalia, praeoperculum operculumque aculeata. Operculum et suboperculum exigua membranam brachiostegam sexradiatam non tegentia. Apertura branchialis ampla verticalis. Pinnae dorsalis et analis a caudali sejunctae, dorsalis unica partem spinosam et radiosam inter emarginata. Pinnae ventrales thoracicae rudimentariae. Radii dorsales, anales caudalesque fissae; radii pectorales simplices uniti. Spinae anales 2.

Aanm. De algemeene habitus van dit geslacht herinnert dadelijk de geslachten Premnas en Amphiprion, de indruk van welken habitus nog versterkt wordt door de doornen van onderoogkuilsbeen en kieuwdekselbeenderen. De schublooze huid en de onafgebrokene zijlijn verbieden echter reeds bij den eersten oogopslag het tot de Kamschubbige Labroïden te brengen, terwijl een nader onderzoek ook aantoont, dat de onderste keelgatsbeenderen niet vereenigd zijn en het achterste onderoogkuilsbeen zich tot nabij den bovenachterrand van het preoperkel uitstrekt. Merkwaardig bij dit geslacht is het niet bedekt zijn van het kieuwvlies door het operkel en onderoperkel, welke, weinig ontwikkeld, naar boven zijn teruggedrongen en het kieuwvlies beneden zich geheel vrij laten.

Het geslacht behoort mijns inziens tot de Scleroparei en in de nabijheid van Apistus, Aploactis en Minous, van welke het echter door meerdere kenmerken en habitus nog aanmerkelijk verschilt.

Amphiprionichthys apistus Blkr.

Amphiprionichth. corpore oblongo valde compresso, altitudine $2\frac{1}{3}$ ad $2\frac{2}{3}$ in ejus longitudine, latitudine $3\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtusissimo convexo $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; oculis diametro 4 fere in longitudine capitis; linea rostro-dorsali valde convexa; vertice, fronte rostroque tuberculis conicis osseis scabris; genis cirris brevibus villosis; rostro obtuso oculo breviore; osse suborbitali anteriore oculo non vel paulo humiliore inferne spinis 2 vel 3 deorsum postrorsum spectantibus spina posteriore anterioribus longiore; maxilla superiore ramis lateralibus subverticaliter descendentibus maxillam inferiorem amplectentibus; dentibus maxillis pluriseriatis parvis sed bene conspicuis; praeoperculo subrectangulo margine posteriore parce dentato, angulo dentibus 3 magnis spinaeformibus; interoperculo postice spina postrorsum spectante; operculo parvo postice spinis 2 planis obtusis; suboperculo marginem operculi inferiorem vix superante; radiis membrana branchiostega omnibus conspicuis nudis; cute laevi alepidota regione scapulo-thoracica decursuque lineae lateralis cirris brevibus villosa; linea laterali parum curvata caudam attingente; pinna dorsali supra angulum operculi posteriorem incipiente, partem radiosam inter et spinosam emarginata, parte spinosa parte radiosa humiliore spinis brevibus mediis ceteris longioribus corpore plus quadruplo humilioribus, parte radiosa obtusa convexa corpore minus quadruplo humiliore; pectoralibus latis obtusis rotundatis capite duplo circiter brevioribus; ventralibus rudimentariis spina brevi crassa radiis vix conspicuis; anali dorsali spinosa multo humiliore obtusa convexa; caudali obtusa rotundata $5\frac{3}{4}$ ad 6 in longitudine corporis; colore corpore aurantiaco-fusco dorso profundiore; capite corporeque ubique dense punctis irregularibus fuscis arenatis; pinnis fuscis, pectoralibus ceteris dilutioribus.

B. 6. D. 8/14. P. 14 (omn. simpl.). V. 1/2 vel 1/3. A. 2/12. C. 21 vel 22 (lat. brev. inclus.).

Habit. Ins. Cocos, in mari.

Longitudo 2 speciminum 36‴ et 41‴.

Aanm. De vorm van ligchaam en vinnen en zelfs de bewapening van de onderoogkuilsbeenderen dezer soort doen dadelijk denken aan *Premnas biaculeatus*, doch de verdere bijzonderheden der organisatie doen de soort in de nabijheid van Apistus en Minous brengen.

BLENNIOÏDEI.

Salarias arenatus Blkr.

Salar. corpore elongato compresso, altitudine 7 et paulo in ejus longi-

tudine; capite oblique truncato 5¼ in longitudine corporis altiore quam lato; altitudine capitis 1⅓ circiter in ejus longitudine; fronte obtusangula rotundata; oculis diametro 3⅔ circiter in longitudine capitis; crista vel tentaculis occipitalibus nullis: tentaculis superciliari et nasali divisis subaequalibus oculo brevioribus; maxilla inferiore utroque latere canino conico brevi; cute laevi; linea laterali curvata paulo post apicem pinnae pectoralis desinente; pinnis dorsali et anali cum caudali non unitis; dorsali partem spinosam inter et radiosam profunde excisa, parte radiosa parte spinosa altiore corpore humiliore; pectoralibus obtusis rotundatis 5 circiter, ventralibus 8½ circiter, caudali obtusa rotundata 5¼ ad 5½ in longitudine corporis; anali dorsali radiosa paulo humiliore; colore corpore superne aureo inferne aurantiaco-roseo; corpore maculis numerosis irregularibus violaceo-purpureis variegato, spatiis inter maculas dorso lateribusque violaceo punctatis; regione suprascapulari macula nigricante; capite aurantiaco violaceo-purpureo maculato et dense arenato, regione postoculari vitta transversa nigro-violacea, regione inframaxillari vittis aliquot purpureis; pinnis aurantiacis, dorsali singulis spinis radiisque maculis parvis 2 vel 3 fuscis, caudali singulis radiis maculis 5 parvis quadratis fuscis in vittas transversas seriatis.

B. 6. D. 12/15. P. 14. V. 2. A. 17. C. 17 (lat. brev. inclus.).

Habit. Ins. Cocos, in mari.

Longitudo speciminis unici 62'''.

Aanm. In habitus en kleurteekening verwant aan *Salarias Forsteri* CV., onderscheidt onderwerpelijke soort zich echter daarvan door eenige bijzonderheden in de kleurteekening, door de aanwezigheid van 2 hondstanden in de onderkaak, door minder afgeknot profiel, door aanmerkelijk geringer aantal rug- en aarsvinstralen, enz. *Salarias striatus* CV. moet insgelijks eene verwante soort zijn, doch deze is hooger van ligchaam, heeft nekdraden doch geene neusdraden, D. 12 v. 13/16. A. 18, andere bijzonderheden der kleurteekening, enz.

Salarias Hasseltii Blkr, Nat. Tijdschr. Ned. Ind. I 1850 p. 257 sec. figur. Hasselt.

Salar. corpore elongato compresso, altitudine 7½ ad 8 in ejus longitudine; capite truncato rostro convexo 5⅓ ad 6¼ in longitudine corporis, altiore quam lato; altitudine capitis 1½ circiter in ejus longitudine; fronte subrectangula rotundata; oculis diametro 3 ad 3½ in longitudine capitis; crista occipitali masculis elevata semielliptica, feminis nulla; tentaculis supraciliari et nasali oculo brevioribus arborescentibus; maxilla inferiore caninis nullis; cute laevi; linea laterali ante apicem pinnae pectoralis desi-

nente; pinna dorsali cum basi caudalis unita, partem radiosam inter et spinosam profunde emarginata, parte radiosa parte spinosa vix altiore corpore humiliore; pectoralibus obtusis rotundatis 6 ad 6½, ventralibus 8⅔ ad 9½, caudali obtusa rotundata 5⅓ ad 6 in longitudine corporis; anali dorsali radiosa humiliore; colore corpore superne coerulescente-vel violascente-roseo, inferne margaritaceo-roseo, capite violascente; dorso lateribusque vittis 4 vel 5 diffusis longitudinalibus flavis vel luteis et insuper vestigiis fasciarum violacearum transversarum diffusis; cauda plerumque punctis violaceis longitudinaliter subseriatis; pinna dorsali violascente-fusca masculis quam feminis multo profundiore, dimidio basali vittis obliquis diffusis coerulescentibus, superne coeruleo marginata infra marginem vitta duplice longitudinali fusca et aurantiaca; pectoralibus ventralibusque aurantiacis; anali feminis aurantiaca masculis fuscescente coeruleo et fusco profundiore marginata; caudali feminis aurantiaca, masculis fusca aurantiaco marginata membrana inter singulos radios vitta longitudinali coerulescente-rosea.

B. 6. D. 12/23. P. 14. V. 2. A. 24 vel 25. C. 17 (lat. brev. inclus.)

Habit. Ins. Cocos, in mari.

Longitudo 18 speciminum 60''' ad 105'''.

Aanm. Ik houd deze soort voor dezelfde, als die, welke ik in het eerste deel van het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië beschreven heb onder den naam van *Salarias Hasseltii*, naar eene aldaar gelithografieerde schetsteekening, door VAN HASSELT nagelaten en genomen naar een voorwerp van Tjilankanhan, aan de zuidkust van Banten, van het eiland Java. Toen tot die ongekleurde schets beperkt, kon ik de beschrijving slechts daarnaar geven en de enkele daarin voorkomende onnaauwkeurigheden niet aantoonen, zooals bijvoorbeeld de te groote hoogte van de eerste rugvin en het niet vereenigd zijn der rugvin met de staartvin. De kleuren mijner voorwerpen van de Kokos-eilanden schijnen niet bijzonder goed bewaard gebleven te zijn, zoodat eene herziening daarvan naar versche exemplaren nog wenschelijk is.

Salarias quadricornis CV. moet na aan *Salarias Hasseltii* verwant zijn, doch bij deze soort gaat de hoogte des ligchaams slechts 5⅕ of 6 maal in zijne lengte, bevindt zich een cirrus aan beide zijden van den nek, is het ligchaam met 8 paar dwarsche bruine banden geteekend, heeft de aarsvin overlangsche banden, ontbreken de overlangsche banden des ligchaams, enz. Indien de nekdraden niet standvastig bij alle mijne voor-

werpen ontbraken, zou ik geneigd zijn, hunne overige geringe verschillen te brengen op verscheidenheden of bewaringstoestanden van *Salarias quadricornis* CV., welke ook reeds bij de Kokos-eilanden schijnt gevonden te zijn, althans indien *Salarias quadricornis* CV? Jen. uit de Zoölogie van de Beagle inderdaad *Salarias quadricornis* CV. voorstelt.

LABROÏDEI CYCLOÏDEI.

Julis (*Julis*) *Souleyetii* Valenc. Poiss. XII p. 334. Zoöl. Voyage Bonite I p. 190. Atl. Poiss. tab. 6 fig. 2.

Jul. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto 4 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{5}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $4\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi rostro rectiuscula fronte convexa; labiis carnosis; maxilla superiore maxilla inferiore vix longiore ante oculum desinente; dentibus maxillis conicis acutis anticis 2 caninis superioribus inferioribus longioribus; maxilla superiore angulo oris dente prominente nullo; squamis lateribus 29 vel 30 in serie longitudinali; linea laterali singulis squamis tubulo ramoso notata; pinnis dorsali, anali caudalique basi squamosis, dosali analique postice angulatis; dorsali radiosa dorsali spinosa altiore corpore plus duplo humiliore; pectoralibus acute rotundatis $5\frac{3}{4}$ circiter, ventralibus acute rotundatis 9 circiter, caudali postice leviter convexa angulis acuta $6\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne flavo inferne margaritaceo-roseo; fasciis medio corpore 2 cephalo-caudalibus diffusis luteis; capite corpore vittulis et maculis rubro-violaceis variegato; rostro, operculis et vertice vittulis parcis; rostro antice vitta transversa post angulum oris nares versus curvata; lateribus antice vittulis transversis leviter curvatis; dorso, lateribus postice caudaque maculis rotundis sed plerisque oblongis angulatis transversis in series 3 duplices vel triplices longitudinales irregulares dispositis; pinna dorsali basi et medio flava, inter flavum fascia lata undulatim emarginata rubro-violacea, supra flavum roseo-rubra, margine superiore dilute coerulea, superne spinam 1m et 3m inter macula magna nigra; pectoralibus roseis, apicem versus violaceis, basi vitta transversa flava; ventralibus roseis; anali basi rubro-violacea, medio flava, inferne roseo-rubra, margine inferiore dilute coerulea; caudali flava, radiis maxima parte rosea.

B. 6. D. 8/13 vel 8/14. P. 2/11. V. 1/5. A. 3/11 vel 3/12. C. 14 et lat. brev.

Synon. *Girelle de Souleyet* CV. Poiss. XII p. 334. Zoöl. Voy. Bonite I p. 130. Atl. Poiss. tab. 6 fig. 2.
Habit. Ins. Cocos, in mari.
Longitudo speciminis unici 111'''.

Aanm. De beschrijving van *Julis Souleijetii* in de groote Histoire naturelle des Poissons beantwoordt vrij goed aan mijn voorwerp, ofschoon die der kleuren, door den ouderdom der voorwerpen, welke de heer Valenciennes ter zijner beschikking had, veel te wenschen overlaat.

Vergelijk ik mijn voorwerp met de bovenaangehaalde afbeelding, dan kan ik aan de identiteit van beide soorten niet twijfelen, doch die afbeelding laat nog veel te wenschen over, vooral wat de kleuren aangaat, niettegenstaande Souleijet in de korte aanteekening, die hij in de reis der Bonite van de soort geeft, beweert, dat de kleuren zijner afbeelding beter zijn dan de door den heer Valenciennes opgegevene. Daar de kleuren van mijn voorwerp zeer goed zijn bewaard gebleven heb ik ze beter kunnen vermelden dan mijne voorgangers.

De soort was reeds bekend van Mauritius en Oewaoe.

PLEURONECTEOÏDEI.

Rhombus pavo Blkr.

Rhomb. corpore ovali, altitudine $2\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; capite non cornuto $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis sinistris diametro $1\frac{1}{2}$ circiter distantibus, diametro 5 et paulo in longitudine capitis, inferiore toto fere ante superiorem sito; linea rostro-dorsali ante oculos concava; regione interoculari antice alepidota; rictu curvato; maxillis aequalibus, superiore 3 fere in longitudine capitis sub medio oculi inferioris circiter desinente, inferiore antice oblique truncato; dentibus maxillis parvis intermaxillaribus inframaxillaribus brevioribus subaequalibus utroque latere p. m. 30; praeoperculo obtusangulo angulo rotundato, margine inferiore concavo; squamis latere oculari ctenoïdeis, latere anophthalmo cycloïdeis, latere oculari 90 p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice curvatura valde convexa flexura longitudine capitis duplo circiter breviore; pinnis, caudali excepta, radiis omnibus simplicibus, dorsali et anali rotundatis altitudine 4 ad 5 in altitudine corporis; dorsali rostro paulo supra oculum inferiorem incipiente; pectorali sinistra acuta $5\frac{1}{2}$ circiter, dextra obtusa 8 circiter, caudali obtusa subrhomboïdea rotundata 6

circiter in longitudine corporis; ventrali sinistra ventrali dextra multo latiore pectorali sinistra duplo circiter breviore; colore corpole pinnisque latere oculari pulchre flavo-aurantiaco; corpore pinnisque ocellis numerosis majoribus et minoribus rotundis, oblongis et irregularibus margaritaceis coeruleo-roseo annulatis, singulis ocellis plerumque centro puncto nigricante-fusco aurantiaco cincto; maculis insuper corpore praesertim magnis rotundis diffusis fuscis quarum 5 vel 6 in linea laterali; spatiis inter ocellos maculasque fuscas punctis parcis nigricante-fuscis; radiis pectorali sinistra fusco parce variegatis; corpore latere anophthalmo albido; pinnis pectorali ventralique dextris aurantiacis immaculatis.

B. 6. D. 99 vel 100. P. sinistr. 12, dextr. 11. V. sinistr. et dextr. 6. A. 78. C. 1/15/2.

Habit. Ins. Cocos, in mari.

Longitudo speciminis unici 183‴.

Aanm. Deze fraaije soort is verwant aan *Rhombus pantherinus* Rüpp., voornamelijk wat kleurteekening betreft. Zij is echter gemakkelijk herkenbaar aan hol profiel, verder van een staande oogen, gedeeltelijk schublooze tusschenoogstreek, talrijker schubben en vinstralen, enz. In habitus en vlekteekening heeft zij nog meer van *Rhombus argus* CV. (*Pleuronectes argus* Bl. Ausl. Fisch. tab. 48) van de Antillen, doch de rug- en aanvinstralen zijn er aanmerkelijk talrijker, vermits de formule dier stralen bij *Rhombus argus* Cuv. volgens Bloch zou zijn D. 79 A. 69. *Rhombus mancus* (*Pleuronectes mancus*) heeft volgens de fraaije afbeelding van Broussonet insgelijks veel van de onderwerpelijke, doch de snuit heeft er een kegelvormig uitsteeksel, de oogen staan er verder van een en de borstvin reikt er tot bijkans aan den staart. Dit laatste kenmerk schijnt echter niet soortelijk te zijn, hebbende ik kortelings onwaard, dat de wijfjes van *Rhombus pantherinus* Rüpp. de borstvin der linkerzijde veel korter dan den kop hebben terwijl deze vin bij de mannetjes soms tot nabij den staart toe verlengd is. Vroeger slechts wijfjes van *Rhombus pantherinus* Rüpp. bezittende hield ik ze wegens de kortheid der borstvin voor eene van *Rhombus pantherinus* Rüpp. verschillende soort, welke in het 24e deel Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen en in het 1e deel van het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië

onder den den naam van *Rhombus sumatranus* Blkr beschreven is.

Rhombus cocosensis Blkr.

Rhomb. corpore ovali, altitudine $2\frac{1}{5}$ circiter in ejus longitudine; capite non cornuto $4\frac{2}{5}$ circiter in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; oculis sinistris diametro $\frac{2}{3}$ circiter distantibus, superiore non vel vix ante inferiorem prominente eoque paulo majore, diametro 4 et paulo in longitudine capitis; linea rostro-dorsali ante oculos concaviuscula; regione interoculari antice alepidota; rictu curvato; maxillis subaequalibus superiore $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis sub oculi inferioris parte anteriore desinente; maxilla inferiore antice oblique truncato, dentibus maxillis parvis, intermaxillaribus inframaxillaribus brevioribus anterioribus posterioribus majoribus utroque latere 22 p. m., inframaxillaribus inaequalibus utroque latere p. m. 15; praeoperculo obtusangulo angulo rotundato margine infereriore concaviusculo; squamis latere oculari ctenoïdeis, latere anophthalmo cycloïdeis, latere oculari 45 p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice curvatura valde convexa flexura longitudine capitis minus duplo breviore; pinnis, caudali excepta, radiis omnibus simplicibus, dorsali et anali rotundatis, corpore quadruplo circiter humilioribus, anali dorsali vix altiore, dorsali radiis anterioribus radiis mediis vix brevioribus, radio anteriore apice rostri approximato, pectorali sinistra acuta $7\frac{3}{4}$, pectorali dextra obtusa 8 et paulo, caudali subrhomboïdeo-rotundata obtusa $5\frac{3}{4}$ circiter in longitudine corporis, ventrali sinistra pectorali sinistra vix breviore; colore corpore pinnisque latere oculari umbrino-viridescente, ocellis numerosis margaritaceis coeruleo cinctis, maculis ocellis majoribus sed parcioribus irregularibus fuscis, punctisque majoribus minoribusque fuscis numerosis variegatis; latere anophthalmo albido; pinnis ventrali pectoralique dextris flavescentibus immaculatis.

B. 6. D. 77. P. sinistr. 13, dextr. 10. V. dextr. et sinistr. 6. A. 59. C. 1/15/1.

Habit. Insul. Cocos, in mari.

Longitudo speciminis unici 89'''.

Aanm. *Rhombus cocosensis* staat in verwantschap tusschen *Rhombus pantherinus* Rüpp. en *Rhombus lentiginosus* Richds. Zij onderscheidt zich van eerstgenoemde door eenigzins hol profiel, minder ver van een staande oogen, minder talrijke rugvinstralen enz.; van laatstgenoemde door verder van een staan-

de oogen, welke in dezelfde vertikale lijn zijn gelegen, door kleinere tanden, enz., en van beide en andere verwante soorten bovendien en voornamelijk door hare groote schubben, waarvan er bij de beide genoemde species 70 tot meer dan 80 op eene overlangsche rei gaan.

Scripsi Batavia Calendis Decembris MDCCCLIV.
